

Oponentský posudek bakalářské práce

Klára Jirásková, Patologické hráčství v ČR – výzkumná sonda

(SHV FHS UK 2007)

Tématem práce je významný sociálně-psychologický patologický jev hráčství či gamblerství. O jeho aktuálnosti nemůže být pochyb a autorka se navíc rozhodla pro dotazníkové šetření, k tomuto tématu spíše průkopnický čin. Práce je pečlivě provedena a vytištěna, má přiměřený seznam literatury, kterou autorka svědomitě, jen zbytečně obširně cituje. Rušivě působí gramatické chyby, někde (např. „počet hráčů, které uvedly...“, str. 78 a jinde; „s hraním přestat nebo *jej* omezit...“ – akusativ středního rodu od „(dítě,) jež“ má být „je“, nikoli „jej“) tak systematické, že se nemůže jednat o překlepy.

V úvodní části důkladně probírá různé definice „problémového hráčství“, současný stav (americké) diskuse, a což je asi nejzajímavější, různé dotazníky pro screening tohoto jevu. Na jejich základě pak autorka navrhla i dotazník vlastní a vymyslela si k němu i dosti důmyslnou metodu sběru prostřednictvím barmanů v hernách malého východočeského města s nadprůměrným počtem automatů. O tom, že to byla metoda dobrá, svědčí i vysoká návratnost dotazníků: 40 ze 100. Také myšlenku omezit průzkum na menší město, kde se lidé vesměs znají, pokládám za velmi dobrou a nesdílím přílišné obavy autorky, která se dokonce několikrát zaklíná, že výsledky nelze nijak zobecňovat.

Výsledky jsou velmi pečlivě zpracovány do sloupcových grafů, které ovšem u některých otázek nemají velký smysl. Autorka zůstala u primárních dat a jen naznačila pár možných korelací, pro něž je vzorek asi opravdu příliš malý. Výsledky nejsou příliš překvapivé, snad jen výše maximálních proher a dluhů laika vyděsí – pokud se ovšem respondenti jenom nevytahovali. Lehké mrazení v zádech vyvolává i drtivá převaha hráčů, kteří jsou přesvědčeni, že mají situaci pevně v rukou.

Domnívám se, že vyhodnocení dat trochu nepříznivě ovlivnila už zmíněná přílišná úzkostlivost až pedanterie autorky. Tak odpovědi na otázku „jak často hrajete“ se daly velmi dobře sloučit do tří – čtyř smysluplných kategorií, místo autorčina přepečlivého rozlišení odpovědí „6x týdně“ a „denně“ jakožto různých, přičemž dokonce odpověď „každý večer“ pokládá z neznámých důvodů za „neurčitou“, ač říká přesně totéž. Naopak její respondenti brali odpověď zřejmě velkoryseji, což je nejspíš také důvod, proč téměř nikdo neuvedl „3x – 5x týdně“; to by byl údaj věru pedantsky podezřelý. V práci není zmínka o tom, zda se tyto údaje nějak konfrontovaly se znalostmi barmanů; nejspíš nikoli, z pochopitelné starosti o zachování soukromí respondentů.

Také vyhodnocení finančních ztrát mohlo po mém soudu dopadnout výrazněji a mít větší vypovídací hodnotu, kdyby se už v dotazníku rozlišily dvě kategorie: finanční ztráty počítám / nepočítám v nějaké periodicitě, a potom se pro první kategorii sloučily do pár stupňů, například ztrát za týden nebo měsíc. Výzkum se přece netýká formulací respondentů, nýbrž skutečnosti, kterou (s přiměřenou mírou určitosti) vyjadřují.

Vcelku práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou až velmi dobrou, mezi **35 a 40 body**.

V Praze 15.8.2007

Prof. Jan Sokol